

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

DIREKTORAT ZA JAVNO NAROČANJE

Sektor za sistem javnega naročanja

Tržaška 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 18 80

F: 01 478 83 31

E: gp.mju@gov.si

www.mju.gov.si

Številka: 430-77/2016/17

Datum: 25.7.2016

Zadeva: Tolmačenje javno naročniške zakonodaje (ZJN-3)

Predmet: Prostovoljno gasilsko društvo in uporaba ZJN-3

Ministrstvo za javno upravo, Direktorat za javno naročanje v nadaljevanju podaja tolmačenje, kdaj je prostovoljno gasilsko društvo (v nadaljevanju: PGD) zavezano uporabljati Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015; v nadaljevanju: ZJN-3).

ZJN-3 naročnike, ki so zavezanci za uporabo pravil javnega naročanja oz. ZJN-3 določa v 9. členu tega zakona.

Med naročnike sodijo tudi druge osebe javnega prava (c) točka prvega odstavka 9. člena). Definicija druge osebe javnega prava pa je opredeljena v tretjem odstavku 9. člena ZJN-3 in določa, da mora biti oseba ustanovljena s posebnim namenom, da zadovoljuje potrebe splošnega interesa, ki niso industrijske ali poslovne narave, pri čemer se šteje, da gre za industrijsko ali poslovno naravo, če subjekt, ki deluje v pogojih proste konkurence na trgu z drugimi subjekti, izvaja gospodarske dejavnosti, katerih namen je dobava blaga ali storitev zasebnim ali javnim gospodarskim subjektom, je pravna oseba in jo v več kot 50 odstotkih financirajo državni ali lokalni organi ali druge osebe javnega prava ali so pod upravljavskim nadzorom teh organov ali oseb ali imajo upravni, vodstveni ali nadzorni organ, v katerega več kot polovico članov imenujejo državni ali lokalni organi ali druge osebe javnega prava.

Iz 1. člena Zakona o društvih (Uradni list RS, št. 64/11 – UPB2; v nadaljnjem besedilu: ZDru-1) izhaja, da je društvo samostojno in nepridobitno združenje, ki se ustanovi zaradi uresničevanja skupnih interesov in da namen ustanovitve in delovanja društva ni pridobivanje dobička. Na podlagi 30. člena ZDru-1 se lahko društvu podeli status društva, ki deluje v javnem interesu, če deluje med drugim na področju obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, če njegovo delovanje presega interese njegovih članov in je splošno koristno.

Zakon o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05; v nadaljevanju: ZGas) v 11.a členu določa, da prostovoljne gasilske enote opravljajo javno gasilsko službo skladno s tem zakonom, če jih

neposredno določi pristojni občinski organ in če z gasilskimi organizacijami, v katerih delujejo te gasilske enote, občina neposredno sklene pogodbo o opravljanju javne gasilske službe.

Glede na navedeno je PGD naročnik po ZJN-3, če iz akta o ustanovitvi, aktov lokalnih samoupravnih skupnosti, sklenjenih pogodb in bilančnih podatkov PGD izhaja, da opravlja dejavnost v splošnem interesu in da je pretežno financirano iz sredstev oseb javnega prava. Glede na tako ugotovljen status, bo potrebno izbrati tudi vrsto postopka javnega naročanja.

Pri tem opozarjamo tudi na določbo 23. člena ZJN-3, ki govori o naročilih, ki jih subvencionirajo ali sofinancirajo naročniki.

ZJN-3 se uporablja tudi za oddajo **javnih naročil gradenj** na splošnem področju, ki jih naročniki iz a), b) in c) točke prvega odstavka 9. člena ZJN-3, ki morajo pravila javnega naročanja upoštevati za oddajo javnih naročil na splošnem področju, neposredno subvencionirajo ali sofinancirajo z več kot 50 odstotnim deležem in katerih ocenjena vrednost brez DDV je enaka ali višja od 5.225.000 EUR (op. vrednosti spremenjene s 1.1.2016 z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 2015/2170 z dne 24. novembra 2015 o spremembi Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede mejnih vrednosti za uporabo v postopkih za oddajo naročil, v nadaljevanju: Direktiva), če ta naročila vključujejo nizke gradnje, kot so navedene v Prilogi II Direktive 2014/24/EU, ali pa gradbena dela za bolnišnice, objekte za šport, rekreacijo in prosti čas, šolske in univerzitetne objekte ter objekte, ki se uporabljajo za upravne namene.

ZJN-3 se uporablja tudi pri **javnih naročilih storitev** na splošnem področju, ki so povezana z naročilom gradenj iz prejšnje točke in jih naročniki iz a), b) in c) točke prvega odstavka 9. člena ZJN-3, ki morajo pravila javnega naročanja upoštevati za oddajo javnih naročil na splošnem področju, neposredno subvencionirajo ali sofinancirajo z več kot 50 odstotnim deležem in katerih ocenjena vrednost brez DDV je enaka ali višja od 209.000 eurov (op. vrednost spremenjena z zgoraj navedeno Direktivo).

Prav tako pa se ZJN-3 uporablja tudi za **oddajo javnih naročil blaga in storitev** na splošnem področju, ki jih naročniki iz a), b) in c) točke prvega odstavka 9. člena ZJN-3, ki morajo pravila javnega naročanja upoštevati za oddajo javnih naročil na splošnem področju, z več kakor 50 odstotnim deležem subvencionirajo ali sofinancirajo društvom, ustanovam ali zavodom, če je ocenjena vrednost blaga ali storitev brez DDV enaka ali višja od 40.000 eurov.

ZJN-3 v tretjem odstavku 23. člena poudari, da mora naročnik (na primer občina) za naročila iz a) in b) točke prvega odstavka ter drugega odstavka tega člena zagotoviti, da se oddajo z upoštevanjem določb tega zakona, če subvencioniranega ali sofinanciranega naročila ne odda sam ali če tako naročilo odda v imenu in za račun drugega subjekta. To pa v konkretnem primeru pomeni, da mora PGD, tudi v primeru, ko ne izpolnjuje pogojev za status naročnika po ZJN-3, izvesti postopek javnega naročanja, v kolikor so izpolnjene zgoraj navedene predpostavke (na primer, ko naroča blago, katerega ocenjena vrednost brez DDV je enaka ali višja od 40.000 eurov in mu ga z več kakor 50 odstotnim deležem subvencionira ali sofinancira oseba, ki ima status naročnika, na primer občina).

Ne glede na določbe ZJN-3 pa je PGD zavezano uporabiti pravila javnega naročanja tudi, če jih v skladu z ZJN-3 sicer ne bi bilo dolžno uporabiti, ampak ga k temu zaveže oseba, ki ima status naročnika (npr. občina) - na primer s sporazumom o dodelitvi določenih sredstev.

Pomembno je poudariti tudi, da je ključnega pomena pri izbiri primerne postopka za oddajo javnega naročila, določitev ocenjene vrednosti naročila. Metode za izračun ocenjene vrednosti javnih naročil so določene v 24. členu ZJN-3, ki v četrtem odstavku določa, da naročnik metode, ki se uporabi za izračun ocenjene vrednosti javnega naročila, ne sme izbrati z namenom, da se določi takšna ocenjena vrednost, da za oddajo javnega naročila ni treba uporabiti tega zakona. Naročnik prav tako ne sme razdeliti javnega naročila oziroma ga oblikovati v več javnih naročil, da bi se izognil uporabi tega zakona, razen če je razdelitev utemeljena z objektivnimi razlogi. Istovrstna naročila je torej potrebno združiti v enovit postopek javnega naročanja, ker je drobitev javnih naročil namreč ena od hujših kršitev javnonaročniške zakonodaje, saj nasprotuje načelom Pogodbe o delovanju EU (načeli prostega pretoka blaga in storitev) in je opredeljena kot hujši prekršek po ZJN-3. Upoštevanje določila Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/11, 60/11 – ZTP-D, 63/13 in 90/14 – ZDU-11) pa lahko drobitev javnih naročil v določenih primerih predstavlja tudi razlog za ničnost pogodbe o izvedbi javnega naročila.

Sašo Matas
Generalni direktor